

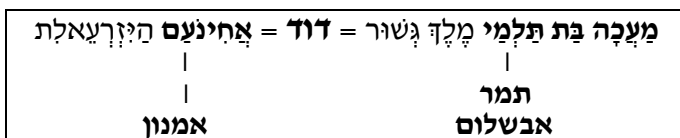
Shmuel II part 3 "King David: The Road to Rebellion"

פרק י"ג – אמנון ותמר

אחות אמנון	אחות אבשלום
<p>(ב) וַיֵּצֵר לְאִמְנוֹן לְהַתְחַלּוֹת בְּעֵבֹר תָּמָר אָחֹתוֹ ...</p> <p>(ה) ... וְאִמְרַת אֵלָיו תְּבֹא נָא תָּמָר אָחֹתִי וְתִבְרַנִּי לֶחֶם ...</p> <p>(ו) ... וַיֹּאמֶר אִמְנוֹן אֵל הַמֶּלֶךְ תְּבֹא נָא תָּמָר אָחֹתִי ...</p> <p>(י) ... וַתִּקַּח תָּמָר אֶת הַלְּבָבוֹת אֲשֶׁר עָשִׂתָה וַתְּבֵא לְאִמְנוֹן אָחִיהָ הַחֲדָרָה :</p> <p>(יב) וַתֹּאמֶר לוֹ אֵל אָחִי אֵל תַּעֲנֵנִי כִּי לֹא יַעֲשֶׂה כֹּן בְּיִשְׂרָאֵל אֵל תַּעֲשֶׂה אֶת הַנְּבִלָה הַזֹּאת :</p> <p>(כ) וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֲבִשְׁלוֹם אָחִיהָ הַאֲמִינוֹן אָחִידָּךְ הִיא עִמָּךְ וְעֵתָה אָחֹתִי הַחֲרִישִׁי אָחִידָּךְ הוּא אֵל תִּשְׁתִּי אֶת לִבְךָ לְדַבֵּר הִזָּה וְתִשָּׁב תָּמָר וְשִׁמְמָה בֵּית אֲבִשְׁלוֹם אָחִיהָ :</p> <p>(כב) ... עַל דָּבָר אֲשֶׁר עָנָה אֶת תָּמָר אָחֹתוֹ : פ</p> <p>(לב) ... כִּי עַל פִּי אֲבִשְׁלוֹם הִיָּתָה שׁוֹמְמָה מִיּוֹם עָלְתָּ אֶת תָּמָר אָחֹתוֹ :</p>	<p>(א) וּלְאֲבִשְׁלוֹם כֹּן דָּוִד אָחֹת יָפָה וְשִׁמְמָה תָּמָר ...</p> <p>(ד) ... וַיֹּאמֶר לוֹ אִמְנוֹן אֶת תָּמָר אָחֹת אֲבִשְׁלוֹם אָחִי אֲנִי אֶהָב :</p> <p>(כ) וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֲבִשְׁלוֹם אָחִיהָ הַאֲמִינוֹן אָחִידָּךְ הִיא עִמָּךְ וְעֵתָה אָחֹתִי הַחֲרִישִׁי אָחִידָּךְ הוּא אֵל תִּשְׁתִּי אֶת לִבְךָ לְדַבֵּר הִזָּה וְתִשָּׁב תָּמָר וְשִׁמְמָה בֵּית אֲבִשְׁלוֹם אָחִיהָ :</p> <p>(כב) ... עַל דָּבָר אֲשֶׁר עָנָה אֶת תָּמָר אָחֹתוֹ : פ</p> <p>(לב) ... כִּי עַל פִּי אֲבִשְׁלוֹם הִיָּתָה שׁוֹמְמָה מִיּוֹם עָלְתָּ אֶת תָּמָר אָחֹתוֹ :</p>

7. פרק ג'
 (ב) וַיִּנְלְדוּ לְדָוִד בְּנִים בְּחֶבְרוֹן וַיְהִי בְכוֹרוֹ אִמְנוֹן לְאִחִינֵעִם הַיְזְרְעֵאלִית : (ג) וּמִשְׁנָהוּ כְלָאֵב לְאִבְיָגִיל אִשְׁתׁ נָבָל הַכַּרְמֶלִי וְהַשְּׁלִישִׁי אֲבִשְׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בַת תַּלְמִי מֶלֶךְ גִּשׁוּר : (ד) וְהָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן חַגִּית וְהַחֲמִישִׁי שְׁפָטִיָּה בֶן אֲבִיטָל : (ה) וְהַשְּׁשִׁי יִתְרֵעַם לְעִגְלָה אִשְׁתׁ דָּוִד אֵלָּה יִלְדוּ לְדָוִד בְּחֶבְרוֹן : פ

(2) And sons were born to David in Hebron: and his first-born was Amnon, of Ahinoam the Jezreelitess, (3) and his second, Chileab, of Abigail the wife of Nabal the Carmelite, and the third, Absalom the son of Maacah the daughter of Talmi king of Geshur, (4) and the fourth, Adonijah the son of Haggith, and the fifth, Shephatiah the son of Abital, (5) and the sixth, Ithream, of Eglah David's wife. These were born to David in Hebron.

8. ויקרא יח:ט
 עָרוֹת אָחֹתְךָ בַת אָבִיךָ אוֹ בַת אִמָּךְ מוּלְדָת בַּיִת אוֹ מוּלְדָת חוּץ לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָן :

The nakedness of your sister, the daughter of your father, or the daughter of your mother, whether born at home, or born outside, you shall not uncover their nakedness.

9. דב' כז
 (כב) אָרוּר שְׂכָב עִם אָחֹתוֹ בַת אָבִיו אוֹ בַת אִמּוֹ וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן : ס

'Cursed is he who lies with his sister, the daughter of his father, or the daughter of his mother.' All the people shall say, 'Amen.'

1. רד"ק שם יג:טו
 וזו המעשה היה עונש דוד על מעשה בת שבע ואוריה שבעונש ההוא נעשית בביתו זמה הבאה לידי חרב לקיים מה שאמר לו הנביא לא תסור חרב מביתך (יב:י) וכן בדבר אבשלום זמה וחרב הכל מדה כנגד מדה

2. מלבי"ם שם
 (כא) וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד. חרה לו מאד, אולם לא הוכיחו ע"ז

Baba Batra 15b

And Rabbi Yoḥanan said: What is the meaning of that which is written: "And it happened in the days of the judging of the Judges" (Ruth 1:1)? This indicates a generation that judged its judges (aka leaders). If the leader would say to [the people] Remove the splinter from between your teeth, [the people] would respond: Remove the beam from between your eyes!

3. גמ' בבא בתרא טו:
 וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מֵאִי דְכָתִיב וַיְהִי בִימֵי שְׁפוֹט הַשּׁוֹפְטִים דוֹר שְׁשׁוּפֵט אֶת שׁוֹפְטָיו אוֹמַר לוֹ טוֹל קִיסָם מִבֵּין שִׁנְיָךְ אוֹמַר לוֹ טוֹל קוֹרָה מִבֵּין עֵינְיָךְ

4. קהלת ד:א
 וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאָרָאָה אֶת כָּל הָעֹשִׂים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַיִם וְהִנֵּה דַמְעַת הָעֹשִׂים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם וּמִיָּד עֹשְׂקֵיהֶם כָּח וְאִין לָהֶם מְנַחֵם :

I returned and saw all the oppressions that are done under the sun. And behold, the tears of those who were oppressed, and they had no comforter; and on the side of their oppressors there was power; but they had no comforter.

5. קהלת ח:יא
 אֲשֶׁר אִין נַעֲשָׂה פְתָגָם מַעֲשֵׂה הָרָעָה מִהֲרָה עַל כֵּן מְלֵא לֵב בְּנֵי הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רָע :
 Because sentence against an evil work is not executed speedily, therefore the heart of the sons of men is fully set in them to do evil.

6. ראב"ע שם
 (יא) אשר - בעבור שלא נעשה דבר נקמה ותשלום ותגמול על מעשה הרעה מהרה על כן מלא לב בני האדם חפץ בנפשם לעשות רע כי סר הפחד מהם :

תמר אחות אבשלום ואחות אמנון!

(א) וַיְהִי אַחֲרַי כֹּן וּלְאֲבִשְׁלוֹם כֹּן דָּוִד אָחֹת יָפָה וְשִׁמְמָה תָּמָר וַיִּנְאֶהְבָּה אִמְנוֹן כֹּן דָּוִד :

10. סנהדרין דף כא.

ואמר רב יהודה אמר רב: תמר בת יפת תואר היתה, שנאמר וְעֵתָה דָּבַר נָא אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא יִמְנַעֲנִי מִמֶּךָ. ואי סלקא דעתך בת נישואין הואי - אחתיה מי הוה שריא ליה? אלא שמע מינה בת יפת תואר היתה.

Sanhedrin 21a

And Rav Yehuda said in the name of Rav: David's daughter Tamar was the daughter of a yefat toar (woman taken in war), as it is stated: "Now, therefore, speak, please, to the king, for he will not withhold me from you" (II Samuel 13:13). And if it enters your mind to say that she was the daughter of a woman David married, would David have permitted Amnon's sister to him as a wife? Rather, learn from this that she was the daughter of a yefat toar.

11. רש"י סנהדרין דף כא.

תמר - אחות אבשלום בת יפת תואר היתה, קודם שנתגיירה בלב שלם מעכה אמו ילדה לו לדוד את תמר, והיתה אצלו בתורת יפת תואר.

12. רש"י שמואל ב' י"ג:יג

(יג) כי לא ימנעני ממך - שמותרת אני לך לפי שנתעברה בי אמי כשהיא נכרית יפת תואר שלקחה דוד במלחמה ומי שיש לו בן או בת מן שפחה אינו בנו לכל דבר:

Rashi Shmuel II 13:13

Because he will not keep me from you. I am permitted to you because my mother became pregnant with me when she was still a gentile, yefat toar that David took conjugally in war. And someone who has a son or daughter from a gentile handmaid is not considered his child for any legal matter.

13. רד"ק שמואל ב' י"ג:א

(א) אחות יפה ושמה תמר - תמר בת יפת תואר היתה כמו שאמרו רבותינו ז"ל והראיה כי לא ימנעני ממך והיתה אחות אבשלום מאמו כי מעכה אמו של אבשלום לקחה דוד במלחמה ושכב עמה קודם שנתגיירה ...

14. רלב"ג שמואל ב' י"ג:יב

ומזה יתבאר שלא היתה תמר אחותו על דרך האמת ולזה אמרו רז"ל שתמר היתה בת יפת תואר שנבעלה בגיותה ונתעברה מדוד אחר כן נתגיירה ונשאה דוד ולפי שאמה לא היתה גיורי בעת שנתעברה ממנה הנה לא היתה הבת בת דוד ...

15. אברבנאל שמואל ב' י"ג

וכפי הפשט והסברה הישרה הדעת הזו רחוק הוא ממני והשכל לא יסבלהו, כי עם היות שנודה ששכב דוד עם מעכה קודם שנתגיירה, מה שלא נזכר בכתוב ואינו ראוי למלך בוטח בה' כמוהו כי אם שתגייר אליו ראשונה (כי אין ספק שהיא ברצונה תבחר מיד להנשא למלך דוד), וגם שנודה שמאותה ביאה ראשונה נתעברה, מה שלא נזכר ג"כ בכתוב והוא בלתי אפשר לדעת הרופאים שתעבר הבתולה בביאה הראשונה, הנה עכ"ז אחרי שילדה מעכה את בתו לדוד בהיותה כבר גיורית יהודית איך יהיה הבדל בינה ובין אבשלום? שניהם (ר"ל אבשלום ותמר) היו בני דוד, שניהם היו ממעכה, שניהם נולדו בהיותה גיורית ואשת המלך, ואיך נאמר שהיא שלפי שנתעברה אמה ממנה יום או יומים קודם שנתגייר תהיה מותרת לאמנון אחיה?

16. אברבנאל שמואל ב' י"ג

... ואם היתה מותרת להנשא אליו כמו שחשבו האנשים האלה שלמים הם אתנו, ולמה לא אמר אמנון לאביו שיתנה לו לאשה? וזו באמת היתה עצה יותר הגונה ממה שיעצו יונדב לעשות, אבל האמת יורה דרכו שהיה זה בלתי אפשר כפי הדין והתורה. ואמנם מה שאמרה תמר דבר נא אל המלך כי לא ימנעני ממך לא אמרה כי אם להנצל מיזו ומהצד שאבאר, ותנחומין של הבל היו ורצתה לדחותו בקש, אף כי בדבריה העירה על אמתת הדבר באמרה כי לא יעשה כן בישראל אל תעשה את הנבלה הזאת, ר"ל היותה ערותו.

17. תוספות סנהדרין דף כא. ד"ה דאי

... ואני אומר [ע"פ הירושלמי] לא ביאה ראשונה ולא ביאה שניה [מותרת במלחמה] ... על כן נראה למימר דתמר לא היתה בת דוד שאמה כבר היתה מעוברת כשבאת למלחמה והא דכתיב (שמואל ב' יג) כי כן תלבשנה בנות המלכים מעילים מתוך שגדלה בחיקו של דוד קרי לה בת מלך.

18. פירוש ר' ישעיה מטראני

(א) אחות יפה - בת אמו היתה. (ב) ... וזה שקורא אחותו, לאו דווקא אחותו, אלא מפני שהיתה אחות אבשלום קורא אותה אחותו; שאם היתה אחותו ממש, היאך היתה אומרת לו "דבר נא אל המלך כי לא ימנעני ממך" (להלן, יג)?

19. דהיי"ג

(א) וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי דָוִד אֲשֶׁר נִוְלַד לּוֹ בְּחֶבְרוֹן הַבְּכוֹר אֲמֹנִן לְאֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית שְׁנֵי דָנִיֵּאל לְאֲבִיגַיִל הַכַּרְמֶלִית: (ב) הַשְּׁלִשִׁי לְאֲבִשְׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בַת תַּלְמִי מֶלֶךְ גִּשׁוּר הַרְבִּיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן חַגִּית: (ג) הַחֲמִישִׁי שְׁפָטִיָּה לְאֲבִיטָל הַשִּׁשִּׁי יִתְרָעַם לְעִגְלָה אִשְׁתּוֹ: (ד) שֵׁשָׁה נִוְלַד לּוֹ בְּחֶבְרוֹן וַיִּמְלֹךְ שָׁם שִׁבְעָה שָׁנִים וַיִּשָּׂא חֲדָשִׁים וְשִׁלְשִׁים וְשְׁלוֹשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם: (ה) וְאֵלֶּה נִוְלְדוּ לּוֹ בִּירוּשָׁלַם שְׁמֵעָא וְשׁוֹבָב וְיִתְנָן וְשִׁלְמָה אֶרְבָּעָה לְבַת שִׁיעַ בַּת עַמִּיאֵל: (ו) וַיִּבְחַר וַאֲלִישָׁמַע וַאֲלִיפְלָט: (ז) וַיִּגֵּה וַיִּפְּגַ וַיִּפְעֵ: (ח) וַאֲלִישָׁמַע וַאֲלִידָע וַאֲלִיפְלָט תִּשְׁעָה: (ט) כָּל בְּנֵי דָוִד מִלְּבַד בְּנֵי פִילֶגְשִׁים וְתַמָּר אַחֹתָם: פ

יונדב בן שמעי!**20. רש"י שם**

(ג) איש - חכם לרשעה:

21. מצודת דוד שם

(ג) איש חכם מאד - חכם להרע:

22. מלבי"ם שם

וינדב איש חכם מאד. באמת תואר חכם הנמצא בכתבי הקדש סתם, יבא על המשתמש בדרך החכמה לטוב לא לרע, וכן בא פה על צד זה. וספר חכמת יונדב משני פנים: א] וַיִּאמְרוּ לוֹ מִדּוֹעַ אֶתָּה פְּכָה דָל... בַּפְּקָר בַּפְּקָר. שמחכמתו הכיר בו כי חולה אהבה הוא, וזה ממה שראה שהוא דל ורזה בכל בקר בקומו ממטתו, שכן יהיה לחולי חלי החשק, והוכרח לגלות לו מצפונו. ב] מצד עצתו שהיתה בשכל ואך לטוב: